

Vlaams
Parlement

stuk **154** (2009-2010) – Nr. 2
ingediend op 5 juni 2012 (2011-2012)

Voorstel van decreet

van de heer Peter Reekmans

houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001
houdende de intergemeentelijke samenwerking,
wat de extralegale vergoedingen van schepenen
en burgemeesters betreft

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
uitgebracht door de heren Lieven Dehandschutter en Marc Vanden Bussche

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Jan Verfaillie;
de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Vera Jans, de heer Jan Laurys, mevrouw Valerie Taeldeman, de heer Johan Verstreken;
de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heer Wim Wienen;
de heer Marc Vanden Bussche, mevrouw Khadija Zamouri;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jurgen Vanlerberghe;
mevrouw Lies Jans, de heer Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

154 (2009-2010) – Nr. 1: Voorstel van decreet

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme besprak op 22 mei 2012 het voorstel van decreet van de heer Peter Reekmans houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, wat de extralegale vergoedingen van schepenen en burgemeesters betreft.

1. Toelichting door de heer Peter Reekmans

De heer *Peter Reekmans* merkt op dat dit voorstel van decreet al geruime tijd geleden werd ingediend. Het is echter vooral actueel geworden door het initiatief van de Vlaamse Regering om de mandaten binnen de energiedistributie-intercommunales Eandis en Infrax met twee derden af te bouwen. Uit deze beslissing blijkt duidelijk dat het aantal mandaten binnen de raden van bestuur van dergelijke intercommunales een probleem vormt, zoals diverse oppositiepartijen al jarenlang zeggen. De regering heeft dit initiatief genomen omdat er bespaard diende te worden. In een periode van hoogconjunctuur zou een dergelijke maatregel wellicht niet genomen worden. Politici snijden immers niet graag in eigen vlees. De leden van de raden van bestuur zijn namelijk doorgaans gemeenteraadsleden, schepenen en burgemeesters.

Het is belangrijk dit voorstel van decreet te behandelen vóór de gemeenteraadsverkiezingen. Dan kan men na de verkiezingen van start gaan met beperktere raden van bestuur.

Binnen deze decreetsaanpassing wil de spreker een duidelijk onderscheid maken tussen de gemeentelijke afvaardiging en de gemeentelijke controle. In de algemene vergadering, het belangrijkste orgaan binnen dergelijke entiteiten, moeten gemeenteraadsleden blijven zeten omwille van de controle door de gemeenteraad, de wetgevende entiteit. De afgevaardigden hoeven dus geen burgemeesters of schepenen te zijn. Naar de raden van bestuur en de directiecomités kan men echter best de vakschepenen afvaardigen. Zij zijn immers het best op de hoogte van de dossiers. Vandaag vindt men echter ook daar gewone gemeenteraadsleden terug. Sommige gemeenteraadsleden bereiden dat goed voor en hebben intussen de nodige expertise opgebouwd. Anderen begrijpen echter niet waarover het gaat. Dat probleem wil de heer Reekmans aanpakken met dit voorstel van decreet.

Bij de oprichting van de intercommunales waren de vakschepenen de eerste afgevaardigden. Mettertijd zijn die mandaten echter gaan fungeren als een soort van troostprijs, bijvoorbeeld voor diegenen die net geen schepen zijn geworden. De traditionele partijen gebruiken deze mandaten dus om de vrede binnen hun eigen partij in stand te houden. Op zich is dat geen probleem. Het systeem moet echter functioneren. De sp.a heeft hem verbaasd met het initiatief tot de afbouw van de mandaten in Infrax en Eandis. Bij veel partijen en bij de achterban van sp.a zelf is dat niet in goede aarde gevallen. De beslissing is echter genomen. Zijn voorstel van decreet gaat in dezelfde richting. Het belangrijkste element is dat het de vakschepenen zijn die deelnemen aan het overleg in de raden van bestuur en de directiecomités.

De bepaling dat schepenen en burgemeesters hiervoor niet bezoldigd mogen worden is voor hem bijzaak. Twaalf jaar geleden werd het statuut van de lokale bestuurders aangepast. De wedde werd verhoogd en er werd een degelijk sociaal statuut uitgewerkt. Daarom hoeven schepenen en burgemeesters niet extra betaald te worden voor overleg met collega's uit andere gemeenten.

De regering besliste om het aantal mandaten bij de energiedistributie-intercommunales te verminderen. In het voorstel van decreet had de spreker dat willen doortrekken naar de andere intercommunales. Veel kleinere gemeenten hebben echter slechts een afgevaardigde. Daarom kan men het aantal mandaten moeilijk verminderen. Ook deze gemeenten moeten immers controle behouden op de intergemeentelijke samenwerking. Daarom bepaalt dit voorstel van decreet dat de vakschepenen sowieso naar de raad van bestuur of het directiecomité wordt gestuurd. Een grotere gemeente die recht heeft op meer afge-

vaardigden, kan voor de volgende mandaten ook gemeenteraadsleden afvaardigen. Hopelijk gaat het dan om gemeenteraadsleden met voldoende belangstelling en expertise. Een gewoon gemeenteraadslid dat aan een dergelijke vergadering deelneemt, krijgt daarvoor een zitpenning. Hij moet de vergadering echter ook voorbereiden, in overleg met het schepencollege. Daarvoor wordt hij echter niet betaald. Dat is de reden waarom het voorbereidende werk vaak onvoldoende is.

2. Bespreking

De heer *Ward Kennes* meent dat dit voorstel van decreet in strijd is met het streven naar een herwaardering van het mandaat van gemeenteraadslid. De gemeenteraadsleden die geen deel uitmaken van het schepencollege, maar die toch beschikken over heel wat expertise, omdat ze ooit schepen zijn geweest of omdat ze beroepshalve de nodige kennis hebben vergaard, zouden de gemeente niet meer kunnen vertegenwoordigen. Bovendien worden ook de leden van de oppositie uitgesloten door deze bepaling.

De heer *Reekmans* stelt dat er geen extralegale voordelen mogen worden toegekend, behalve een kilometervergoeding. De heer *Kennes* wil weten aan welke extralegale voordelen de heer *Reekmans* daarbij denkt.

De heer *Marc Vanden Bussche* vindt het positief dat de vakschepenen zouden zetelen in de intercommunales waarbij zij inhoudelijk het meest betrokken zijn. Hij kan ook akkoord gaan met het principe dat daaraan geen vergoeding zou verbonden zijn. Deze inspanningen worden immers grotendeels gedekt door de vergoeding als burgemeester of schepen. Om die reden wordt de burgemeester nu al niet meer vergoed voor zijn deelname aan de politieraad. Er zijn echter ook gemeenteraadsleden die perfect kunnen functioneren binnen die raden van bestuur. Bovendien is het niet altijd duidelijk wat een vakschepen precies is. Soms worden schepenen trouwens vervangen na drie jaar. Hij denkt dat men een groot vertrouwen moet hebben in het vermogen van de schepencolleges om de juiste persoon op de juiste plaats te zetten. Daarom zal zijn fractie zich onthouden bij de stemming.

De heer *Lieven Dehandschutter* is het eens met de opmerkingen van de heer *Reekmans* over de wordingsgeschiedenis van een aantal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. N-VA is voorstander van een beperking en een stroomlijning van deze intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. De regioscreening, onderdeel van de interne staatshervorming, past in dat kader. Een gemeenteraadslid kan veel leren door zijn mandaat in een intercommunale en door het voorbereidende overleg met de ter zake bevoegde schepen. Dit voorstel van decreet verhindert dus het optimaliseren van de inzet van de gemeenteraadsleden. Delegatie kan er ook toe leiden dat niet alle macht wordt geconcentreerd bij het college. De term vakschepen heeft geen juridische betekenis. Er zijn geen decretale bepalingen over de bevoegdheidsverdeling binnen een schepencollege. Dit voorstel van decreet is betuttelend en onwerkbaar. De regeling rond de vergoedingen is onbillijk. Mensen die extra prestaties leveren moeten daar een billijke vergoeding voor krijgen. Al bij al vindt de spreker dit voorstel van decreet ondoordacht.

De heer *Jan Verfaillie* vindt het vooral vreemd dat de indiener van het voorstel zelf voorstelt regels op te stellen en vrijheden te beperken, terwijl zijn partij net staat voor het tegenovergestelde. Bovendien meent CD&V dat er al te veel betutteling is ten aanzien van de lokale besturen. Die moeten juist vrijer zijn in hun beslissingen. De meerderheid kan derhalve niet instemmen met het voorstel van decreet. Het lid wijst erop dat de heer *Reekmans* er lijkt van uit te gaan dat alleen de positieve krachten in het college terechtkomen en dat de leden van de gemeenteraad niet al te intelligent zijn en dus de gemeente niet kunnen vertegenwoordigen in een intercommunaal verband. Het lid licht allerlei redenen toe waarom iemand al dan niet in een uitvoerend mandaat terechtkomt. Geen

uitvoerend mandaat uitoefenen, impliceert volgens de heer Verfaillie zeker niet dat iemand niet voldoende gewicht in de schaal zou kunnen leggen, bijvoorbeeld via de intercommunale samenwerkingsverbanden. De werklast van een lokaal uitvoerend mandaat mag ook niet worden onderschat, stelt het lid.

De heer Verfaillie acht het voorstel van decreet niet zinvol en beledigend voor de gewone gemeenteraadsleden. Ook hij vindt het logisch dat er een redelijke financiële vergoeding aan het mandaat van gemeenteraadslid wordt gekoppeld.

De heer *Kurt De Loor* sluit zich aan bij de vorige sprekers. Hij voegt eraan toe dat het voorstel voorbijgaat aan de realiteit. Het staat ook haaks op de herwaardering van de functie van gemeenteraadslid. Zitting hebben in intercommunales helpt een bepaalde knowhow op te bouwen en specialisaties te ontwikkelen. Ook de heer De Loor verbaast zich over het feit dat LDD zich aan extra regels waagt. De lokale autonomie moet maximaal kunnen spelen en blijft een verantwoordelijkheid van de lokale besturen en partijen. Sp.a zal het voorstel van decreet niet steunen.

De heer *Peter Reekmans* weerlegt dat LDD voor meer regels zou zijn en dat het decreet aan de realiteit zou voorbijgaan. Het gaat er precies om een scheefgegroeide realiteit weer recht te trekken. Hij stelt dat grofweg meer dan de helft van gemeenteraadsleden die worden afgevaardigd naar raden van bestuur en directiecomités geen benul hebben van wat daar omgaat. Ook dat alle gemeenteraadsleden hun mandaat correct en goed uitoefenen, gelooft het lid niet. Het is zeker niet de bedoeling iedereen over dezelfde kam te scheren, want er zijn uitzonderingen, zoals ex-schepenen die een zekere expertise hebben opgebouwd en dan als gemeenteraadslid in een raad van bestuur zetelen. Zijn voorstel van decreet moet onder meer voorkomen dat – onvoorbereide – vragen van gemeenteraadsleden uit de oppositie over de intercommunale waarin iemand zetelt, onbeantwoord blijven.

De kritiek dat het voorstel beledigend zou zijn, neemt het lid niet lichtzinnig op. Hij herinnert aan zijn aanklacht over de Bokrijkabonnementen en de energieconcerten van Infrax die ontzettend veel geld gekost hebben. Die aanklachten noemde men indertijd ook beledigend, maar intussen heeft de bevoegde minister beide verboden. Dat het drie jaar moet duren vooraleer de meerderheid in het parlement iets snapt, betreurt het lid.

Zowat 80 percent van de gemeenteraadsleden in Vlaanderen, hebben zich geëngageerd omwille van hun lokale betrokkenheid en de band met dorp, gemeente of stad en niet voor de vergoeding, meent de heer Reekmans. Alleen in grotere steden of gemeenten waar er veel commissies zijn, verdient het zitje goed. In het kader van de herwaardering van het gemeentelijke mandaat, is het ongepast te pleiten voor een verhoging van de vergoeding van een gemeenteraadslid. In moeilijke tijden moet elkeen het met minder doen.

N-VA is voorstander van een beperking van intergemeentelijke samenwerking. Maar dat wordt niet weerspiegeld in het regeerakkoord. Zelfs LDD is daarvan voorstander. Hoe denkt N-VA dat waar te maken? Welke intercommunales moeten worden opgedoekt, hoe en wanneer? Als men de daad niet bij het woord kan voegen, pleegt men volgens de heer Reekmans volksbedrog.

De heer Reekmans pleit voor een afvaardiging die de facto bestaat uit de vakschepen, uiteraard aangevuld met gemeenteraadsleden. Hij ontkent ten stelligste dat hij gemeenteraadsleden volledig wenst te schrappen.

In het kader van de gemeentelijke autonomie zou ook voor de heer Reekmans de juiste man zich op de juiste plaats moeten bevinden. Sommige schepencolleges zijn daarin zeer consequent. Te veel meerderheidscoalities gaan echter nog te veel af op wie net niet verkozen werd om de mandaten toe te bedelen. In troostprijzen op zichzelf ziet het lid geen graten, zolang er iets zinvol mee gebeurt. Hij vindt het dan ook jammer dat er mensen zijn

die gewoon zes jaar mandaten verzamelen. Hij herhaalt dat het zou gaan om 50 percent die zijn functie niet uitoefent zoals het hoort.

Met in gedachten de voorbeelden van de heer Kennes, vermeldt de heer Reekmans de Intercommunale Vereniging voor de Energiedistributie in de Kempen en het Antwerpse (Iveka) en de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK). Recent zou er een groot feest gehouden zijn door de IOK in een feestzaal in de gemeente van de heer Kennes, dat voor de 900 aanwezigen – alle leden van de raad van bestuur, van de algemene vergadering, alle gemeenteraadsleden en parlementsleden uit de Kempen waren uitgenodigd – maar liefst 53.212,23 euro heeft gekost. Dat vindt de heer Reekmans grof geld. Bij de inhuldiging door prins Laurent van een afvalmachine drie jaar eerder, spendeerde Iveka meer dan 120.000 euro. Iveka heeft verder businessseats op Westerlo en Lierse, en er worden opera-, musical- en VIP-arrangementen van de Night of the Proms uitgedeeld. Een lid van een raad van bestuur of een intercommunale krijgt dus wel wat meer dan de spreekwoordelijke zitpenning en af en toe een dinertje.

Kern van de zaak vindt het lid dat men voor Eandis twee derde van de mandaten afschaft en aan Infrax een verbod oplegt op energieconcerten en Bokrijkabonnementen, maar al de rest rustig verder wil laten boeren. Het gaat om een totaalontsporing en daarom wil de heer Reekmans weer meer logica en realiteitszin, gezond verstand in de raden van bestuur van intercommunales door de vakschepenen de facto erin op te nemen. Dat was vanzelfsprekend tot ongeveer het jaar 2000 en is dan verwaterd. De intergemeentelijke samenwerking bracht in eerste instantie juist die mensen, de schepenen die bevoegd waren, samen met de nodige expertise. Het voorstel van decreet moet een kostenbesparing realiseren, naast een degelijk crisismanagement en het aanpakken van excessen, maar vooral moet er weer meer expertise om de tafel.

De heer *Ward Kennes* stelt dat IOK-vergaderingen een grote netwerkwaarde hebben. Er wordt onder betrokkenen over concrete dossiers gepraat en het is niet bedoeld als gezellig samenzijn. Een tweetal keer per jaar komt in het kader van IOK een grote groep mensen van diverse administraties en besturen samen die dossiers voor de gemeenten onder de loep nemen. Dat geeft een inhoudelijke meerwaarde. Wat daar wordt gegeten, interesseert het lid niet. Hij vindt het ook niet onlogisch dat een intercommunale in de eigen omgeving culturele of sportevents sponsort en daarop een aantal mensen uitnodigt. Die behoefte aan ondersteuning leeft overal en dat hoeft dan niet alleen van de gemeenten, de Vlaamse overheid of privé-initiatieven te komen. Het behoort tot de regionale/streekontwikkeling, zonder dat er overdaad moet zijn.

De heer *Marc Vanden Bussche* sluit zich aan bij de visie van de heer Kennes over de netwerkwaarde. Hij stelt voorts dat 50 euro per persoon voor een diner niet als zwaar overdadig kan worden beschouwd. Ook loges bij voetbalclubs dienen volgens het lid een ander belang dan louter plezier: samen met collega's-burgemeester aan tafel steekt men heel wat op. Hij beschouwt ook dat een beetje als werken. Dat als een pot nat afdoen, lijkt hem goedkoop, al is ook hij tegen excessen gekant.

De heer *Lieven Dehandschutter* verklaart dat zijn partij liever wat matigheid en soberheid ziet met betrekking tot de aangehaalde feiten en gelijkaardige omstandigheden. Diezelfde ingesteldheid verwacht hij echter ook van wie feiten in de schijnwerper wil plaatsen.

Het lid maakt een analyse van wat het probleem van de heer Reekmans volgens hem behelst. Hij stelt dat de collega tweemaal per jaar een nummertje komt opvoeren in de commissie. N-VA werkt daarentegen al jaren in de commissie bevoegd voor Binnenlands Bestuur aan de interne staatshervorming. De visie rond de intergemeentelijke samenwerking wordt dan ook gevormd op basis van de ideeën van de minister, het groenboek, het witboek enzovoort. De Vlaamse Regering is voorstander van een herschikking van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. N-VA is voor een kleiner aantal

intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en niet voor minder intergemeentelijke samenwerking op zich, verduidelijkt het lid. Dat moet ervoor zorgen dat de bestaande intergemeentelijke samenwerkingsverbanden beter op elkaar worden afgestemd en dat de werkingsgebieden samenvallen. Dat laat samenvoeging toe. De regioscreening moet dat in de hand werken.

De heer *Peter Reekmans* meent dat bij de heer Dehandschutter de zenuwen de overhand krijgen als er op concrete vragen geantwoord moet worden. Hij geeft toe dat hij zelf slechts tweemaal per jaar zijn opwachting maakt in de commissie om het dan uitsluitend over intercommunales te hebben. Daarmee houdt hij zich intensief bezig. Hij hoorde vooralsnog geen antwoord op zijn concrete vraag hoe, wanneer en waar N-VA dan precies de intergemeentelijke samenwerking zou willen beperken.

Netwerken is zinvol en positief, erkent ook de heer Reekmans. Zelfs in sponsoring kan hij zich vinden. Wat hem danig stoort, zijn de enorme bedragen die voor feesten uitgetrokken worden, meermaals per jaar, door bijvoorbeeld Iveka of IOK. Doorgaans worden ze georganiseerd ongeveer twee weken voordat er iets rond de intercommunales ter stemming voorligt op de gemeenteraad. De belangenvermenging is de praktijk van de intercommunales, beweert de heer Reekmans. Hij begrijpt niet dat de Vlaamse Regering plots, onder druk van de publieke opinie, zonder enige vorm van studie en dus zonder meer kan beslissen om voor Eandis en Infrax tweederde van de mandaten weg te halen. Dat wordt dan door het parlement gejaagd. Tegelijk blijkt hetzelfde niet bespreekbaar voor andere intercommunales.

De heer Reekmans herhaalt ten slotte dat zijn doel was om weer meer expertise om de tafel te krijgen inzake de intercommunales, omdat hij die ziet verwateren. Daarmee wil hij niet iedereen over dezelfde kam scheren. Het is nodig de problemen van de intergemeentelijke samenwerking in zijn bestaande vorm onder ogen te zien. Om die structuren te behouden, zijn veranderingen nodig.

3. Stemming

Het voorstel van decreet van de heer Peter Reekmans houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, wat de extralegale vergoedingen van schepenen en burgemeesters betreft wordt verworpen met 6 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen.

Annick DE RIDDER,
voorzitter

Lieven DEHANDSCHUTTER
Marc VANDEN BUSSCHE,
verslaggevers